

اولین گزارش گونه‌ی *Neohydatothrips abnormis* (Thy.: Thripidae) از ایران

کامبیز مینایی*

بخش گیاه پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز

(تاریخ دریافت: ۹۴/۴/۶ تاریخ پذیرش: ۹۴/۵/۳۱)

چکیده

پنجمین گونه‌ی *Neohydatothrips*، با نام *N. abnormis* (Karny) از استان کهگیلویه و بویر احمد، جنوب غرب ایران گزارش می‌شود. تعداد زیادی از هر دو جنس نر و ماده این تریپس از روی نوعی *Astragalus* جمع‌آوری شد. ویژگی‌های تشخیصی و تصاویر مربوط به این گونه ارائه شده‌اند.

واژه‌های کلیدی: گزارش جدید، استان کهگیلویه و بویر احمد، Sericothripinae، تریپس

مقدمه

از نه خانواده موجود در راسته‌ی بال‌ریشکداران، خانواده Phlaeothripidae با ۳۶۳۲ گونه دارای بیشترین تعداد می‌باشد (ThripsWiki, 2015) اما به دلیل وجود گونه‌های آفت گیاهی که برخی از آنان قادر به انتقال ویروس‌های گیاهی نیز می‌باشند مهم‌ترین خانواده از نظر اهمیت اقتصادی Thripidae می‌باشد (Mound, 1997) اگرچه در مورد طبقه‌بندی به گروه‌های پایین‌تر در این خانواده اختلاف نظر وجود دارد (Bhatti, 2006) با این وجود اغلب پژوهش‌ها وجود چهار زیرخانواده‌ی Thripidae (۱۶۹۰ گونه)، Sericothripinae (۱۵۲ گونه)، Panchaetothripinae (۱۳۶ گونه) و Dendrothripinae (۹۳ گونه) را تایید می‌کنند (Mound, 2011; Buckman et al., 2013; ThripsWiki, 2015). زیرخانواده‌ی Sericothripinae اغلب روی گل‌ها زندگی می‌کنند اما برخی گونه‌ها با برگ گیاهان ارتباط دارند و همه گونه‌های آن در سه جنس *Hydatothrips*، *Sericothrips* و *Neohydatothrips* قرار داده شده‌اند (Wang, 2007; Mound and Tree, 2009). در ایران تاکنون چهار گونه از جنس *Neohydatothrips* به نام‌های *N. tadzhicus* (Williams, 1916)، *N. gracilicornis* (Pelikan, 1964) و *N. gracilipes* Hood, 1924 (Mirab-balou et Tong, 2014) گزارش شده است (Minaei, 2013; Mirab-balou and Vhen, 2013; Mirab-balou et al., 2014). و از جنس *Hydatothrips* نیز تنها یک گونه به نام *H. abdominalis* (Kurosawa, 1973) توسط میراب بالو و چن (۲۰۱۳) از استان کردستان جمع‌آوری و گزارش شده است (Mirab-balou and Chen, 2013) ولی از جنس سوم این زیرخانواده (*Sericothrips*) تا بحال گزارشی از ایران در دست نیست. در این مقاله گونه *N. abnormis* برای اولین بار گزارش می‌شود. به علاوه شکل‌های مورد نیاز برای تشخیص از دیگر گونه‌ها ارائه می‌شوند.

نمونه‌ها به روش تکاندن از روی برگ‌های گونه‌ای گون در کنار رودخانه بشار استان کهگیلویه و بویر احمد جمع‌آوری شده و پس از قرار گرفتن در الکل ۷۰ درصد به روش

Mound and Marullo, 1996 و با استفاده از کانادابالزام اسلاید دائمی تهیه شد. شکل‌ها با استفاده از دوربین موتیک^۱ تهیه و سپس در نرم افزار فتوشاپ صفحه بندی شده‌اند. تمامی اسلایدهای تهیه شده در بخش گیاهپزشکی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز نگه داری می‌شوند. کلید شناسایی سه جنس موجود در زیر خانواده در Wang, 2007; Mound and Tree, 2009 آمده است. به منظور دیدن نام‌های مترادف و جزئیات منابع مربوط به تمامی گونه‌های نام برده شده در این مقاله می‌توان به تارنمای (ThripsWiki (2015) مراجعه کرد.

***Neohydatothrips abnormis* (Karny, 1910)**

مشخصات ریختی: بدن دارای دو رنگ تیره و روشن (شکل ۱)، سر و بندهای شکمی هفتم تا دهم قهوه‌ای، شاخک -ها روشن، در اغلب موارد انتهای بندهای ۴-۶ (گاهی ۲-۶) تیره‌تر، بندهای هفتم و هشتم تا حدی تیره؛ سر عریض‌تر از طول آن، شاخک ۸ بندی، بندهای سوم و چهارم دارای اندام حسی دو شاخه؛ موهای چشمی سوم درون مثلث چشمی قرار گرفته‌اند. سر و پیش‌گرده با خطوط عرضی نزدیک به هم پوشیده شده‌اند. پیش‌گرده دارای یک جفت موی بلند در قسمت حاشیه عقبی (شکل ۳)؛ متاسترنوم^۲ به صورت عرضی و فاقد آپودم وی شکل (شکل ۵)؛ بال‌ها رشد یافته؛ جفت موهای میانی ترژیتهای دوم تا چهارم شکم به هم نزدیکند، روی ترژیتهای ۵-۸ فاصله آن‌ها بیشتر است. ترژیتهای بندهای شکمی اول تا هفتم در قسمت‌های کناری پوشیده از موهای بسیار ریز متراکم، در بندهای ۲-۴ جفت اندام حسی کامپانی‌فرم^۳ در ناحیه‌ی بدون موهای ریز قرار گرفته است. ترژیتهای ۲-۷ دارای شانه در حاشیه عقبی که در کناره‌ها بلندتر هستند؛ شانه روی حاشیه عقبی ترژیتهای هفتم کامل است (شکل ۴). افراد نر شبیه افراد ماده بوده اما از نظر اندازه کوچک‌ترند (شکل ۲) و استرنیت‌های شکمی فاقد صفحات جنسی می‌باشد.

1. Motic

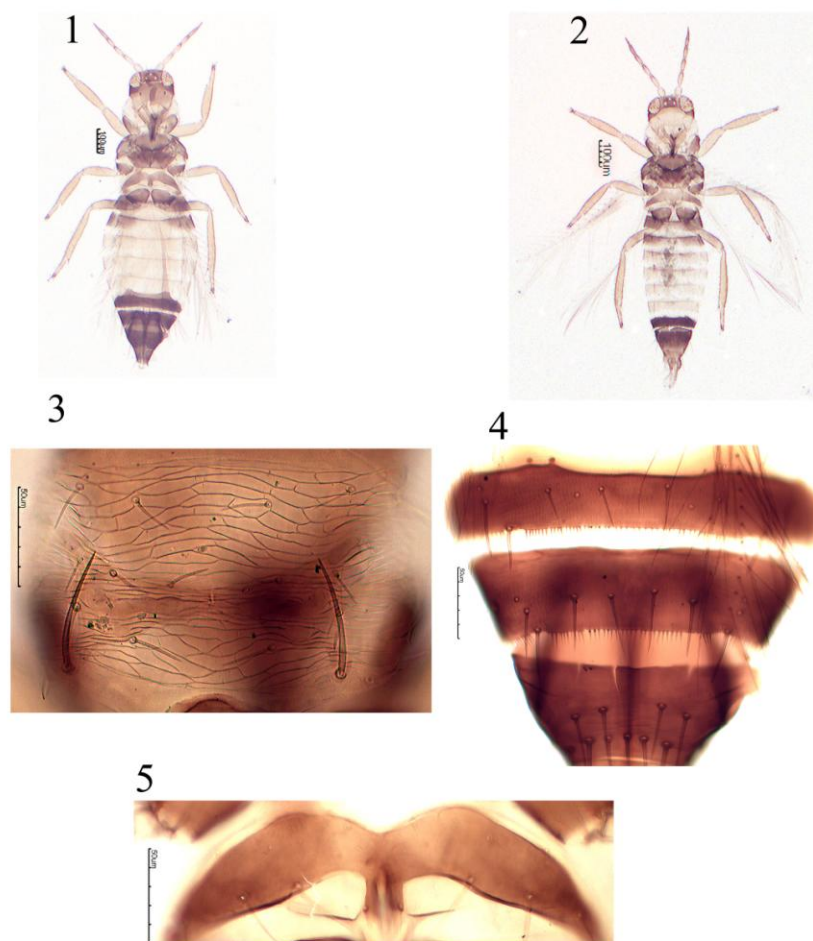
2. Metasternum

3. Campaniform

نمونه‌های مورد بررسی: ۱۰ ♀، ۵ ♂، ۲۲ خرداد ۱۳۹۴، *Astragalus* sp. کنار رودخانه بشار، کهگیلویه و بویر احمد، جمع‌آوری کننده: کامبیز مینایی.

مناطق انتشار در دنیا و ایران: این گونه از اتریش توصیف شده است (ThripsWiki, 2015) و در اروپا گسترش دارد (zur Strassen, 2003). در ایران تاکنون از استان کهگیلویه و بویر احمد گزارش شده است.

این گونه بر خلاف هر چهار گونه گزارش شده از ایران دو رنگ است. رنگ گونه‌ی *N. gracilicornis* تیره و رنگ دو گونه‌ی *N. ilamensis* و *N. gracilipes* عمدتاً روشن است. آنگونه که Mirab-balu et al. بین کرده‌اند دو گونه اخیر شبیه هستند اما لکه پیش‌گرده در *N. ilamensis* از گونه دیگر تیره‌تر است و همچنین دو لکه تیره رنگ روی بال‌های پیشین *N. ilamensis* وجود دارد.

شکل‌های ۱ تا ۵ - *Neohydatothrips abnormis* (۱) ماده؛ (۲) نر؛ (۳) پیش‌گرده؛ (۴) تریزیت‌های ۷-۹؛ (۵) متاسترنوم.

Figures 1-5. *Neohydatothrips abnormis* (1) female; (2) male; (3) Pronotum; (4) Abdominal tergites VII-IX; (5) Metasternum.

References

- Bhatti, J. S.** 2006. The classification of Terebrantia (Insecta) into families. **Oriental Insects** 40: 339-375.
- Buckman, R. S., Mound, L. A. and Whiting, M. F.** 2013. Phylogeny of thrips (Insecta: Thysanoptera) based on five molecular loci. **Systematic Entomology** 38: 123-133.
- Minæi, K.** 2013. Thrips (Insecta, Thysanoptera) of Iran: a revised and updated checklist. **Zookeys** 330: 53-74.
- Mirab-balou, M. and Chen, X. X.** 2013. Two new records of Sericothripinae (Thysanoptera: Thripidae) for Iran. **Far Eastern Entomologist** 260: 12-16.
- Mirab-balou, M., Jamali, J. & Tong, X.L.** 2014. *Neohydatothrips ilamensis* n. sp. (Insecta: Thysanoptera): a new species from Iran. **Archives of Biological Sciences, Serbia**, 66: 969–973.
- Mound, L. A.** 1997. Biological diversity. In Lewis T. (Ed.). Thrips as crop pests. Wallingford (UK): CAB International. pp. 197-215.
- Mound, L. A.** 2011. Order Thysanoptera Haliday, 1836. **Zootaxa** 3148: 201-202.
- Mound, L. A. and Tree, D. J.** 2009. Identification and host-plant associations of Australian Sericothripinae (Thysanoptera, Thripidae). **Zootaxa** 1983: 1-22.
- THRIPSWIKI.** 2015. ThripsWiki-providing information on the World's thrips. Available from: <http://thrips.info/wiki/> (Retrieved 25.vi.2015).
- Wang, C-L.** 2007. *Hydatothrips* and *Neohydatothrips* (Thysanoptera, Thripidae) of East and South Asia with three new species from Taiwan. **Zootaxa** 1575: 47-68.
- zur Strassen R.** 2003. Die Terebranten Thysanopteren Europas und des Mittelmeer-Gebietes. **Die Tierwelt Deutschlands** 74: 1–271.

Plant Pest Research
2016-5 (4): 75-79

The first record of *Neohydatothrips abnormis* (Thy.: Thripidae) from Iran

K. Minaei*

Department of Plant Protection, College of Agriculture, Shiraz University, Shiraz, Iran.

(Received: June 27, 2015- Accepted: August 22, 2015)

Abstract

The fifth *Neohydatothrips* species, *N. abnormis* (Karny) is recorded from Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad province, south west of Iran. A large number of both sexes of this species have been collected on *Astragalus* sp. Diagnosis characters as well as illustrations for *N. abnormis* are provided.

Key words: new record, Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad province, Sericothripinae, thrips.

*Corresponding author: kminaei@shirazu.ac.ir